

Reykjavík 2. janúar 2020

Efni: Umsögn um drög Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins að reglugerð um innflutning hunda og katta

Stjórn Hundaræktarfélags Íslands hefur fundað um drög að reglugerð sem birt voru 20. desember sl. Stjórn fagnar þessu skrefi ráðuneytisins og telur það vera jákvætt og í rétta átt. Áréttað er, eins og ítrekað hefur verið bent á, að núgildandi reglur byggja á úreltu áhættumati og ganga mun lengra en nauðsyn krefur til að verja þá hagsmuni sem þeim er ætlað að vernda. Nýtt áhættumat, unnið af dr. Preben Willeberg, tekur undir þau sjónarmið félagsins. Einnig fagnar stjórn tímabærri endurskilgreiningu á hundaæðisfríum löndum.

Til samræmis við nýtt áhættumat hefði Hundaræktarfélag Íslands talið fyllilega nægjanlegt að koma á gæludýravegabréfi fyrir hunda sem koma inn til landsins frá Norður Evrópu en samkvæmt skýrslu dr. Preben Willeberger er áhættan lítil frá þessum löndum. Þá vill félagið að skoðað verði hvort hægt sé að ganga enn lengra og stytta einangrun enn frekar. Í því sambandi skal bent á að 10 daga einangrun tíðkast í Nýja Sjálandi og Ástralíu. Eru það lönd sem dr. Preben lítur til í áhættumati sínu og telur samanburðarhæf við Ísland (sjá m.a. töflu 10 á bls. 23 í skýrslu dr. Preben).

Kristján Þór Júlíusson, Atvinnuvega- og nýsköpunarráðherra, lofaði að samráð yrði haft við Hundaræktarfélag Íslands við samningu reglugerðarinnar. Dr. Preben bendir á að samráð og skipting á upplýsingum sé t.d. nothæft sem sóttvarnartæki. Stjórn HRFÍ harmar að ekki hafi verið haft samráð við HRFÍ og væntir þess að ráðherra boði félagið á fund í framhaldinu. Stjórn HRFÍ telur *Samráðsgáttina*, sérstaklega í ljósi þess stutta tíma sem gefinn er og það yfir hátíðirnar, ekki það samráð sem ráðherra lofaði m.a. í ræðustóli á Alþingi. Stjórn óskar eftir fundi með ráðherra til að ræða betur þau atriði sem fram koma í drögunum þar sem hér er um að ræða eitt stærsta hagsmunamál félagsmanna HRFÍ sem komið hefur fram í fjöldamörg ár.

Hér að neðan eru nokkur atriði sem stjórn Hundaræktarfélags Íslands vill að svo komnu máli koma á framfæri við ráðuneytið og varðar reglugerðina:

- Í dag er farin sú leið að heimila einungis innflutning frá viðurkenndu útflutningslandi sem er á lista. Að öðrum kosti er innflytjanda ætlað að sækja um sérstakt mat MAST á því hvort útflutningsland skuli viðurkennt. Listinn þarf að mati félagsins að vera mun ítarlegri. Á hann vantar t.d. Rússland, Ungverjaland og fleiri Austur-Evrópulönd, lönd í Suður-Ameríku og í Asíu. Þá þarf að setja sérstakar málsmeðferðarreglur um hið sérstaka mat ef viðkomandi land er ekki á listanum til að tryggja fyrirsjáanleika og málefnalega málsmeðferð MAST.
- Ákvæði 4. gr. – „Hundar og kettir sem fyrirhugað er að flytja til landsins skulu hafa dvalið í viðurkenndu útflutningslandi síðustu sex mánuði...“ Stangast á við ákvæði í lið 8 í 12. gr. þar sem segir: „Fæðingardagur dýrs: Hundar og kettir skulu vera að lágmarki fjögurra mánaða gamlir við innflutning“. Til að taka af öll tvímæli væri réttara að skjóta inn fyrirvara ef hvolpur hefði fæðst í því landi en þá gildi að sjálfsögðu 12. gr. Þannig myndi 4. gr. hljóma þannig: „Hundar og kettir sem fyrirhugað er að flytja til landsins skulu hafa dvalið í viðurkenndu útflutningslandi *frá fæðingu eða* síðustu sex mánuði ...”
- Við teljum það íþyngjandi kröfu að leita þurfi til opinberra dýralækna í stað viðurkenndra dýralækna. Í það minnsta þarf þá að liggja skýrt fyrir hverjir teljast opinberir dýralæknar í hverju landi. Er á það bent að samkvæmt EES samningnum ber Íslandi að viðurkenna starfsheiti og vottorð er stafa frá dýralæknum á ESB svæðinu. Vísast til dóms Hæstaréttar í máli 154/2017 í því sambandi.
- Við teljum óskýrt hvernig hjálparhundur í heimasóttkví eigi að koma til með að nýttast þeim aðila sem þarf á honum að halda í sínu daglega lífi án þess að takmarka verulega frelsi viðkomandi aðila. Því ætti gæludýravegabréf að gilda um þá hunda enda áhættan óveruleg.
- Stjórn HRFÍ tekur undir álit vísindanefndar félagsins, sem skipuð er fagfólki, sem telur ekki ástæðu til að mótefna mæla bólusett dýr sem koma frá löndum sem eru skilgreind án hundaæðis. Þessar kröfur eru ekki í gildi þegar við flytjum út hunda frá

Íslandi sem hafa verið bólusettil. Hér erum við að ganga lengra en gert er í Ástralíu, Nýja Sjálandi og ESB löndum. Þessi mótefnaæling útilokar einnig að hægt sé að flytja inn 4 mánaða gamla hvolpa, sem reglugerðin ætlar þó að leyfa. Ástæðan er að hvolpur, sem er bólusettur eftir 12 vikna aldur, myndi aldrei ná þessum 30 dögum sem krafa er um að þurfi að líða fram að mælingu. Hvolpurinn væri alltaf að nálgast 5 mánaða aldur þegar hann kæmist til landsins.

- HRFÍ gerir alvarlegar athugasemdir við ákvæði 19. gr. draga að reglugerðinni. Í fyrsta lagi er bent á að verulegur vafi leikur á því að mati félagsins hvort þau íþyngjandi úrræði sem ákvæðið kveður á um, þ.e. að eiganda sé gert að senda dýr úr landi á eigin kostnað, eða að því verði fargað, eigi sér nægilega lagastoð í ákvæðum laga nr. 54/1990, eða ákvæðum annarra laga. Í þessu sambandi er rétt að taka fram að heimild 5. mgr. 2. gr. laganna um förgun dýra, er bundin við það að dýr hafi verið flutt inn án heimildar og aðrar heimildir laganna eru við það bundnar að dýr séu haldin smitsjúkdómum. Óháð fyrrnefndu er gerð alvarleg athugasemd við þá opnu og matskenndu lagaheimild til þeirra íþyngjandi úrræða sem Matvælastofnun eru veitt með ákvæðinu. HRFÍ bendir hér á að við beitingu núverandi ákvæða um innflutning hunda hefur mjög skort á fyrirsjáanleika í ákvörðunum Matvælastofnunar þegar stofnunin hefur talið að skilyrði nógildandi reglugerðar séu ekki uppfyllt eða að greinarmunur sé gerður á mistökum sem auðvelt ætti að vera að leiðrétta án þess að nokkrum hagsmunum sé stefnt í hættu, og þegar um er að ræða alvarleg frávík frá ákvæðum gildandi reglna. Eru hér sérstaklega nefnd tvö dæmi sem félagið fékk vitneskju um á sínum tíma. Fyrra dæmið er um hund sem fluttur var til landsins á árinu 2016 en eftir skoðun eftirlitsdýralæknis, þar sem engin athugasemd var gerð við hundinn, kom í ljós í sóttvarnarstöð að hundurinn var tvífótbrotinn og þarfnaðist aðgerðar dýralæknis. Upphaflega krafði MAST þess að hundurinn yrði sendur úr landi þar sem MAST vildi ekki heimila dýralæknum að gera aðgerð þar. Fjölmiðlar fjölluðu um málið og skömmu síðar veitti MAST heimild til þess að gera mætti aðgerðina á staðnum. Síðara dæmið er það sem fjallað var um í úrskurði Atvinnuvega – nýsköpunarráðuneytisins, dags. 20. mars 2018, sem félagið telur að ef unnt hafi verið að taka vottorð dýralæknis gilt við innflutning, hafi ekkert átt að vera því til fyrirstöðu að MAST tæki leiðréttingu sama dýralæknis á mistökum sem gerð voru við örmerkjaskráningu gild. Að mati félagsins er því nauðsynlegt að ef þau íþyngjandi úrræði sem MAST eru færð með ákvæðinu verði útfærð með mun ítarlegri hætti en gert er í fyrrnefndu ákvæði þannig að þau séu bæði

fyrirsjáanleg og samræmd og þar sem gætt er alls meðalhófs. Í þessu sambandi minnir félagið á að bæði er ákvörðun um að senda dýr úr landi eða að aflífa það afar íþyngjandi fyrir eigendur – og þá enn fremur þegar um er að ræða gæludýr sem flutt er á milli landa.

- Stjórn tekur undir með vísindanefnd félagsins að rétt sé að taka sérstaklega fram hvaða húðsveppir það séu sem eigi að leita eftir við heilbrigðisskoðun.

Samkvæmt því er lagt er til að eftirfarandi grein verði breytt:

Er nú: Heilbrigðisskoðun: Hundar og kettir skulu heilbrigðisskoðaðir 5-10 sólarhringum fyrir innflutning. Dýrin skulu vera laus við ytri sníkjudýr og klínísk einkenni smitsjúkdóma. Dýrin skulu skoðuð sérstaklega með tilliti til tunguorma (*Linguata serrata*), kláðamítla (*Sarcoptes scabiei* spp.) og húðsveppa. Hundar skulu auk þess skoðaðir sérstaklega með tilliti til smitandi kynfæraæxla og kettir m.t.t. kattabólusmits.

Tillaga að breytingu: Heilbrigðisskoðun: Hundar og kettir skulu heilbrigðisskoðaðir 5-10 sólarhringum fyrir innflutning. Dýrin skulu vera laus við ytri sníkjudýr og klínísk einkenni smitsjúkdóma. Dýrin skulu skoðuð sérstaklega með tilliti til tunguorma (*Linguata serrata*), kláðamítla (*Sarcoptes scabiei* spp.) og tiltekinna húðsveppa (þ.e. *Microsporum canis*,

M. gypseum, *Trychophyton mentagrophytes* og *Trichophyton verrucosum*). Hundar skulu auk þess skoðaðir sérstaklega með tilliti til smitandi kynfæraæxla og kettir m.t.t. kattabólusmits.

- Lagt er til að bætt verði við eftirfarandi setningu á eftir „... undangengnu innflutningseftirliti“ (15. gr.) i. Innflytjanda hunda og katta, sem ferðast í sömu vél og dýrið, er heimilt að fylgja dýri í móttökustöð og dvelja með því þar til dýrið er sótt af fulltrúa viðkomandi einangrunarstöðvar. Við leggjum einnig til að dýralæknir sendi innflytjanda skýrslu samdægurs þar sem ástand dýrs eftir skoðun kemur fram auk staðfestingar á skoðunartíma og móttökutíma á einangrunarstöð.

- Lagt er til að orðalagi 16 gr. verði breytt. Orðalagið: „hvort dýrið sé hæft til innflutnings eður ei“ ætti að breytast í „hvort dýrið sé hæft til útskriftar frá einangrunarstöð eður ei“.

- Við teljum tímabært að heimila innflutning á kældu sæði sem myndi verða mikil lyftistöng fyrir hundaræktun á Íslandi. Ekki fæst séð að núgildandi reglur um bann styðjist við málefnaleg sjónarmið né fái stoð í mati dr. Preben Willeberger.

Ofangreind atriði teljast ekki tæmandi talning á þeim atriðum sem félagið óskar að haft verði samráð um. Enda ljóst að félagið telur drögin að mörgu leyti óljós og þarfnast frekari úrvinnslu. Félagið lýsir sig reiðubúið að koma til fundar hjá ráðuneytinu og ræða drögin enn frekar og reifa með ítarlegri hætti þau sjónarmið sem í umsögn þessari hafa verið reifuð.

Með vinsemd og virðingu,
f.h. stjórnar Hundaræktarfélags Íslands,

Auður Sif Sigurgeirsdóttir, varaformaður.

F.C.I.
Fédération Cynologique
Internationale

N.K.U.
Nordisk
Kennel Union

Síðumúla 15
108 Reykjavík
Iceland

Sími / Tel. +354 588 5255
Fax +354 588 5269

hrfi@hrfi.is
www.hrfi.is